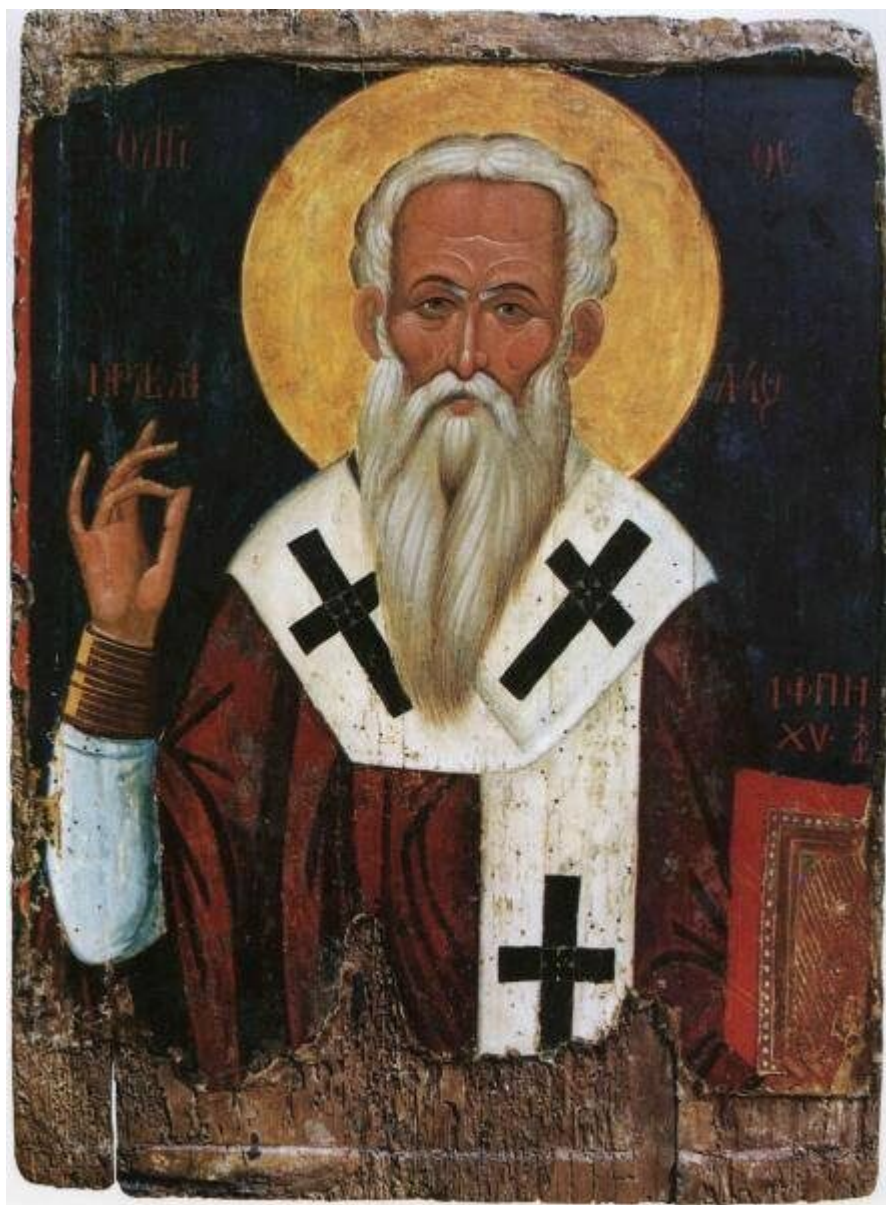

29/06/2019

Манастирът на свети Ираклидий, чудотвореца изцелител

Свети Ираклидий е чудотворецът – покровител на манастира, носещ неговото име, който се намира близо до Политико, село край Никозия в Кипър. Живял през I век след Христа, според първите местни християнски извори, той несъмнено е една от най-важните фигури на Кипърската църква, предвид това, че като първи епископ на Тамасос (град близо до Никозия), той изиграва значителна роля при покръстването на Кипър и разпространяването на християнството на острова по онова време. Както се посочва в някои византийски източници, в периода 45-53 г., когато апостолите Павел, Варнава и Марк мисионерстват в Кипър, Ираклий е покръстен от тях и покъсно става първият ръкоположен епископ на Тамасос.

Когато апостолите пътуват из острова, за да проповядват Словото Божие, по пътя за Пафос те минават през Ламбаду, родното село на светеца. Въпреки че бил езичник и идолопоклонник, Хиерокъл, бащата на младия тогава Ираклий, се съгласява синът му да им покаже пътя, който води до Пафос. Ираклий придружава апостолите в тяхното пътуване и това се оказва повратната точка в живота му. Апостолите забелязват неговия дух, силна воля и чистотата на душата му, затова го учат, наставляват първите му стъпки в християнската вяра и го покръстват в реката Солиу (днес Сетрачо), като му дават името Ираклидий.

По време на престоя си на острова, апостолите живеят заедно с Ираклидий и други свои ученици в една пещера, близо до мястото, където днес се намира манастирът. Именно от тази пещера е основана първата местна църква, която постепенно се разпространява по всички граници на древното царство Тамасос*.

Като епископ на Тамасос светецът активно проповядва, извършва чудеса в прослава на Христос, лекува хора, обладани от зли духове, изцелява слепи или страдащи от неизлечими болести. Показателен пример е чудото с идолопоклонницата Трофими, която умира от мъка след смъртта на своя единствен син Етий. Свети Ираклидий заедно с ученика си свети Мнасон възкресяват и нея, и сина ѝ, в последствие и двамата се покръстват, Трофими е ръкоположена от свети Ираклидий за дякониса, а Етий – за дякон.

Има свидетелства и за друго чудо на светеца – веднъж, когато реката по границата на Тамасос прелива и това възпрепятства група оглашени от Пера да отидат при него, за да бъдат покръстени, светецът започва да се моли и прави знака на Светия Кръст върху реката, тогава се отваря път наред водите и вярващите успяват да преминат.

Близки съмишленици на свети Ираклидий били свети Мнасон и свети Родон, които по-късно стават негови наследници на епископския престол на Тамасос. Според древни източници тримата пътуват заедно из целия остров и заедно проповядват Евангелието.

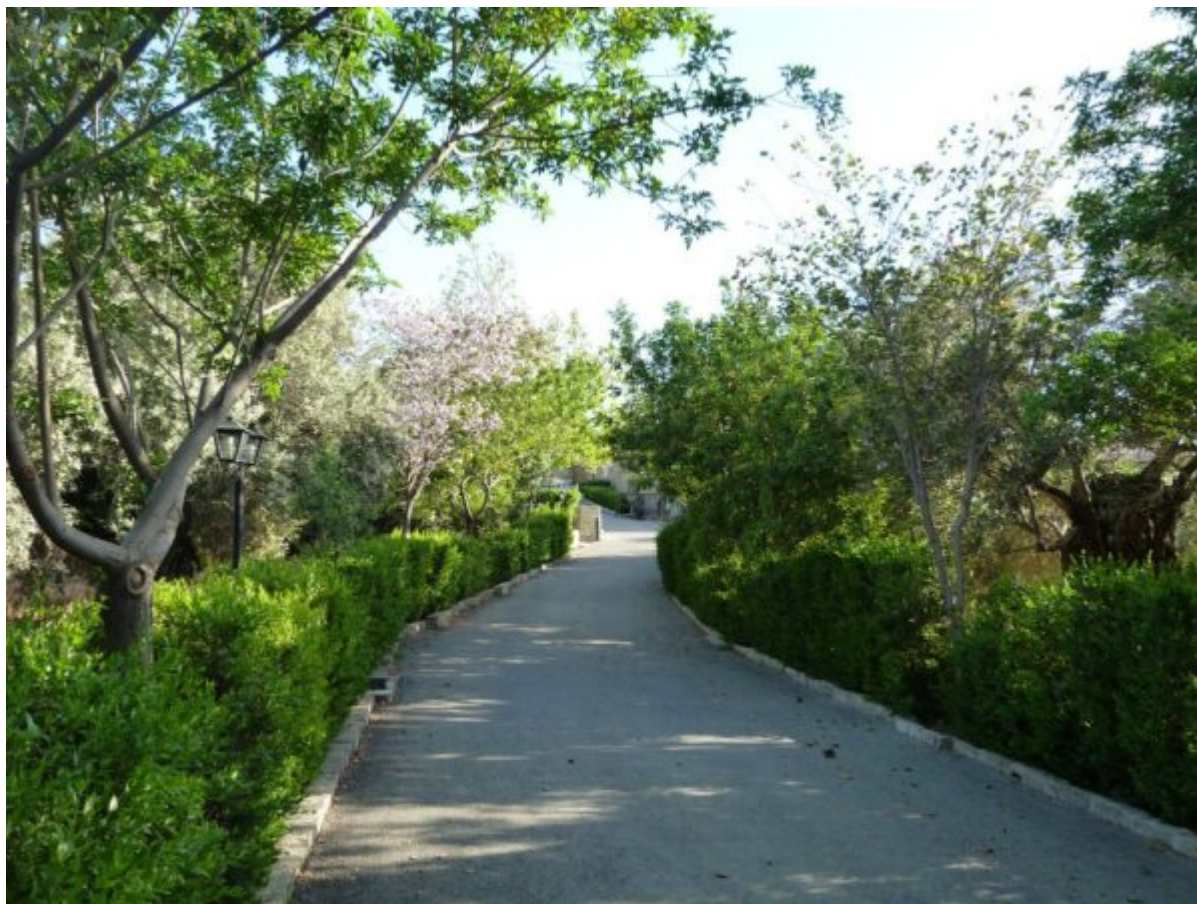
Свети Ираклидий има предчувствие за смъртта си, затова ръкополага свети Мнасон за свой наследник като епископ. Източниците, които разказват за живота на светеца, са противоречиви относно неговата смърт. Според местното предание свети Ираклидий умира като мъченик, други източници обаче разкриват, че светецът намира спокойна смърт на 60-годишна възраст. Според желанието му новият епископ Мнасон и останалите от учениците му го погребват в пещерата, където в миналото той живее заедно с апостолите. В следващите години, както и днес, тази област се смята за пречистващо и изцеляващо място.

Светата обител на свети Ираклидий е един от най-старите манастири в Кипър. Построен е на юг от древния град Тамасос в планински регион близо до столицата Никозия. Първите сгради, построени в манастира, датират от V век и дори още по-рано, от началото на византийския период (330 – 350 г. сл. Хр.). Тези, които съществуват и днес са изградени през различни периоди и отразяват особеностите на всяка епоха. В момента най-старите постройки, които са се запазили, са мавзолеят над пещерата, където се намира гробът на светеца и основният храм на манастира, който включва църквата на свети Ираклидий (късния XV – ранния XVI век) и параклиса „Света Троица“ (XVII век).

В началото това е мъжки манастир, с много имоти, обширни овощни градини и няколко метоха. По време на отоманския период за около един век в манастира е имало и агиографско училище. В историята на изкуството в Кипър периодът между XVII и XVIII век се посочва като периода на училището на свети Ираклидий. Творбите на монасите иконографи по онова време красят не само стените на църквата в манастира, но и на много други църкви и манастири на острова.

През XVIII век сред иконописците тук се открояват монахът Йоаникий, който е учител, и неговите ученици, монасите Филарет, Нектарий, дякон Лаврентий и дякон Леонтий. Йоаникий е и отличен калиграф. Негови произведения могат да се видят и днес в много църкви на острова, като фреската от 1735 г. в църквата „Св. Марина“ в село Китреа, и иконите в манастира „Свети Спиридон“ в Треметусия, в църквата „Агия Напа“ в Лимасол, както и на много други места. Част от творби на неговия талантлив ученик Филарет оцеляват в църквата „Света Богородица Хрисогалактуса“ в с. Апсиу, в манастира „Света Текла“ в село Мосфилоти, в църквата „Св. Богородица Одигитрия“ в село Пера Оринис, в църквата „Свети Кръст“ в село Пано Лефкара.

През тези години манастирът получава огромна подкрепа, включително и финансова, от Кипърската църква. По времето на архиепископ Хрисантос (1767 г. – 1810 г.) манастирът и църквата се ремонтират и обновяват, за тях се влагат много средства и изключителна грижа.

Въпреки всички положени дотогава усилия, поради трудностите, пред които Кипър се изправя по време на Турската окупация, от началото на XIX век манастирът постепенно запада. След масовите кланета през 1821 г. монашеското братство се разпада и до началото на XX век в манастира остава само един монах, и чак около половин век по-късно бавно започва да се отърсва от забравата. С благословията и насърчението на архиепископ Макарий III (1950 г. – 1977 г.), на 22 юли 1962 г. монахините Харитея, Теофано и Евпраксия пристигат от манастира в Каймакли, за да създадат нова монашеска общност и да поемат грижата за манастира. С неизменната подкрепа на Макарий сестринството работи усилено, за да обнови храма и манастирските сгради, и да издигне нови. Четири години по-късно, на 11 декември 1966 г. монахинята Харитея става игумения на манастира. И до днес той е действащ женски манастир, в него живеят и се трудят по Божията воля 40 монахини, а от 28 май 2000 г. сестра Продроми е новата игумения.

Гробът на свети Ираклидий се намира на изток от манастира. Скромна погребална камера със стълби и пътека, издълбана в скалата, на мястото, където светецът е погребан.

Манастирът е заветът, устоял през вековете, на светите апостоли Павел, Варнава и Марк, на свети Ираклидий, Мнасон и Родон, на презвитер Теодор и техните ученици, които с любов посадят семето на вярата и разпространяват Евангелието Христово. На свой ред през вековете монасите подхранват това семе, за да израсте като голямо дърво, чиито листа днес хвърлят целебна сянка, под която може да отдъхне за малко измъчената душа на модерния човек. Манастирът все още е място пречистващо и животворно, свято и чудотворно, убежище и утеха за всеки, който търси за душата си подслон във вярата. Присъствието и благословията на светеца изцелител продължават да се усещат много силно тук, където той е живял своя богоугоден живот и е проповядвал с вдъхновение от Бога.

pravoslavie.bg